

Urup Kirke.

Søndag d. 2. december 2018 kl. 9.30.

Egil Hvid-Olsen.

Prædiken til 1. søndag i advent, Matt. 21,1-9, 1. tekstrække.

Salmer.

DDS 74 ”Vær velkommen, Herrens år” (kor synger med og viser tegnsprog til linie 1, 2+5 i hvert vers).

DDS 84 ”Gør døren høj, gør porten vid!”.

Korsats med klaver: ”Maria” v/ Anne-Kathrine og børnekoret.

- - -

Motet: Et lys er tændt (kor går syngende ind med lys).

DDS 87 ”Det første lys er Ordet, talt af Gud” (klaver) (koret står med lys og synger med på salmen – på 1. vers går et barn et skridt frem, på 2. vers et barn mere, etc...).

Altergang (klaver): ”100 salmer” 849 ”Igen berørt”.

Korsats: Må Gud velsigne dig/bevare dig/gi’ dig sin fred.

DDS 78 ”Blomstre som en rosengård”.

Tekstlæsninger.

Salmisten skriver:

Jorden med alt, hvad den rummer,
verden og dens beboere, tilhører Herren,
for han har grundlagt den på havene,
grundfæstet den på strømmene.
Hvem kan drage op til Herrens bjerg,
hvem kan stå på hans hellige sted?
Den som har skyldfrie hænder og et rent hjerte,
den som ikke farer med løgn og ikke sværger falsk.
Han henter velsignelse hos Herren
og retfærdighed hos sin frelses Gud.
Sådan er den slægt, som søger ham,
som søger dit ansigt, Jakobs Gud.
Løft jeres hoveder, I porte,
løft jer, I ældgamle døre,
så ærens konge kan drage ind.
Hvem er ærens konge?
Det er Herren, stærk og vældig,
Herren, vældig i krig.
Løft jeres hoveder, I porte,
løft jer, I ældgamle døre,
så ærens konge kan drage ind.
Hvem er han, ærens konge?
Hærskarers Herre,
han er ærens konge!

Salmernes Bog 24,1-10.

Epistlen skriver apostlen Paulus til romerne: I kender tilmed timen og ved, at det er på tide at stå op af søvne. For nu er frelsen os nærmere, end da vi kom til tro. Natten er

fremrykket, dagen er nær. Lad os da aflægge mørkets gerninger og tage lysets rustning på. Lad os leve sømmeligt, som det hører dagen til, ikke i svir og druk, ikke løsagtigt og udsvævende, ikke i kiv og misundelse, men iklæd jer Herren Jesus Kristus, og vær ikke optaget af det kødelige, så det vækker begær. *Romerbrevet 13,11-14*

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Da de nærmede sig Jerusalem og kom til Betfage ved Oliebjerget, sendte Jesus to disciple af sted og sagde til dem: »Gå ind i landsbyen heroverfor, og I vil straks finde et æsel, som står bundet med sit føl. Løs dem, og kom med dem. Og hvis nogen spørger jer om noget, skal I svare: Herren har brug for dem, men vil straks sende dem tilbage.« Det skete, for at det skulle opfyldes, som er talt ved profeten, der siger: »Sig til Zions datter: Se, din konge kommer til dig, sagtmodig, ridende på et æsel og på et trækdyrs føl.« Disciplene gik hen og gjorde, som Jesus havde pålagt dem. De kom med æslet og føllet og lagde deres kapper på dem, og han satte sig derpå. Den store folkeskare bredte deres kapper ud på vejen, andre skar grene af træerne og strøede dem på vejen. Og skarerne, som gik foran ham, og de, der fulgte efter, råbte: »Hosianna, Davids søn! Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn! Hosianna i det højeste!« *Matthæusevangeliet 21,1-9.*

Prædiken.

Senere i gudstjenesten skal vi synge salmen ”Det første lys er Ordet, talt af Gud”, der indeholder et vers per lys i adventskransen. De to første vers handler om Jesu fødsel, der jo er, hvad vi skal fejre om godt tre ugers tid.

Johannes Johansen, som har skrevet salmen, griber tilbage til Johannesevangeliet, der forklarer, at Guds skaberord blev genaktiveret, da Jesus skulle fødes. Guds ord, der ifølge den gammeltestamentlige skabelsesmyte var det værktøj, han brugte til at skabe

universet, jorden og livet derpå, blev udtalt på ny. Med Jesu komme til verden skabte Gud altså atter noget nyt, idet han lod sin egen guddommelighed kombinere med det menneskelige. Jesus var både Gud og menneske. På den måde tændes der lys igen, sådan som Gud gjorde det, da han sagde: ”Der skal være lys!” og lyset opstod.

”Det første lys er Ordet, talt af Gud,
det skabte liv, hvor alt var øde,
med fuglesang, med blomster, der sprang ud,
med glæde over markens grøde.”

Lyset går som allerede nævnt igen i adventskransen; altså en krans, vi tænder i adventstiden. ”Advent” betyder ”komme”. Det er Jesu komme, der tænkes på, for vi fejrer jo hans fødsel i julen, som følger efter de fire adventssøndage. Her på første søndag i advent er vi altså lige så stille ved at få små julelys i øjnene. Os, der har holdt jul mange gange før, har måske lidt svært ved at få sat rigtigt blus på højtidsforventningerne allerede i begyndelsen af december; men for børnene vil alt, hvad der hører julen til, fylde en stor del af deres bevidsthed i de kommende uger. De glæder sig lige så meget til Jesu fødselsdag som til deres egen. Det skyldes naturligvis, at de får gaver ved begge lejligheder, men dertil kommer, at julen er en tid, hvor familien samles og har det rart. Julen hæver sig over hverdagen, fordi man tager sig tid til hinanden, og det endda på tværs af generationer. Julen handler altså om fællesskab. Særlig vigtigt er det imidlertid, at fællesskabet rækker ud over familien, for julens helt centrale budskab er, at Gud tager del i vores fællesskab. Han lod sig føde som en af os for at tage del i alt det, vi er fælles om, hvad enten det er glæder eller sorger. Det siger Johansen i salmens andet vers:

”Det andet lys blev tændt i Betlehem,
Guds Søn steg ned fra Himlens høje

og delte jorden med os som sit hjem
med al dens fryd og al dens møje.”

Gud lod sig føde som et lille menneskebarn, og der er intet, der kan forene og skabe et fællesskab som spædbørn. Alle vil se den lille ny. Små børn forundres over, at de selv lignede sådan en lille, rynket rosin for få år siden. Teenagere forsøger at være upåvirkede, fordi det ikke er sejt at vise sin begejstring for noget som helst, men heller ikke de kan undgå helt at drages mod den spæde, som de drages mod en killing eller hvalp. Voksne mister sproget og udstøder lyde, der udtrykker alt fra begejstring til beroligelse eller trøst. De gribes af beskyttertrang og kan slet ikke vente med at få lov til at holde barnet. Gamle mennesker glæder sig over, at livet går videre i de små, selvom de selv nærmer sig dets afslutning. På den måde kan et spædbarnet udgøre det centrum, der skaber fællesskab på tværs af generationer, og det er nok ikke mindst denne kendsgerning, der har formet den måde, hvorpå vi fejrer jul. Her er det budskabet om spædbarnet Jesus, generationerne samles om i fællesskab.

Set i dette lys kan det virke lidt sært, at dagens evangelietekst omhandler Jesu indtog i Jerusalem. Det er en hændelse, der normalt forbindes med palmesøndag, som lægger op til påskefejringen; og påsken er ikke lige så fællesskabsstiftende som julen. Påsken er langt mere dramatisk og barsk end julen. Påsken handler om afsked, lidelse og død. Det er først, når man når til opstandelsen påskemorgen, at der for alvor bliver noget at glæde sig over. Alle de forudgående dage ville være deprimerende, hvis man ikke vidste, at højtiden slutter godt.

Når vi hører om Jesu indtog her på 1. søndag i advent, skyldes det to ting. Dels er der også tale om et komme i dette tilfælde, dels bliver fællesskabet atter tydeligt palmesøndag.

Når vi hører om Jesus, der kommer til Jerusalem, ved vi godt, hvad der siden hænder. Vi ved, at han kommer for at skabe fællesskab mellem sig selv på den ene side og både

levende og døde på den anden. Dette fællesskab stifter han, idet han lader sig henrette for siden at genvinde livet. Skellet mellem liv og død bliver knap så uigennemtrængeligt som tidligere. Fra da af kan Gud bevæge sig frit mellem liv og død, så han kan trække de afdøde ud af mørket og føre dem ind til lyset i sit evige rige. Det minder Johansen os også om i sin salmes tredje vers:

”Det tredje lys har intet øje set,
det lyser gennem hjertesorgen
og melder, det umulige er sket,
det tredje lys er påskemorgen.”

Idet vi mindes om både Jesu fødsel, lidelse, død og opstandelse, peger 1. søndag i advent på hele forløbet i det, som allerede apostlen Paulus kaldte for ”Guds frelsesplan”. Det var med henblik på os, at Jesus lod sig føde og siden underkastede sig tortur og henrettelse, for alene derved kunne han ændre dødens rækkevidde. På den første søndag i kirkeåret kastes der altså et blik hen over det allermest centrale i hele det kommende års forkyndelse. På den måde gøres vi opmærksomme på, at vi har noget at se frem til, for vi kan forvente, at vi hver søn- og helligdag i det netop nystartede kirkeår, kan få bekræftet, at Gud ønsker at have fællesskab med os i liv såvel som i død.

Det lyder så banalt, når det siges, men budskabet om, at Gud elsker os i en sådan grad, at han lod sig føde og led de frygteligste pinsler for at knytte sig til os i al evighed, er alt andet end banalt. Faktisk er det temmelig uforståeligt. Det er det, der siges i salmen med beskrivelsen af, at ”det umulige er sket”. Gud kunne jo bare have ladet være med at lade sig føde. Der var intet, der tvang ham til at komme til verden som et skrøbeligt menneskebarn; intet, ud over hans kærlighed til sine skabninger. Men den var altså stor nok til, at han gik gennem ild og vand for os.

Det kan vi for så vidt godt forstå, for forældre er også parate til at ofre alt for deres børn. Kærlighedens styrke rammer én med fuld kraft, når man står med et nyfødt barn i favnen. På den måde kan man godt forstå lidt af, hvad der drev Gud, da han besluttede sig for at åbenbare styrken af sin kærlighed.

Og dog driller julens og påskens budskab stadig, for det forudsætter, at man kan forholde sig til noget, der er langt større end én selv; noget, der tilmed opererer, uden at det kan sanses og efterprøves. Gud er og bliver en besværlig størrelse. Han kan ikke sættes på formel; ja, alene det at omtale ham som ”ham” er at gøre Gud mindre, end han er. Når vi alligevel bruger den beskrivelse, er det for at gøre det lettere at tale om ham. Kun i Jesus fik han det køn, vi også tillægger ham, når vi taler om Gud og Helligånd. Men Gud har næppe noget køn. Når han omtales sådan i Det Gamle Testamente skyldes det sikkert, at man, dengang dets tekster blev skrevet, anså mænd for at være mere værd end kvinder, og at det derfor ville være fornærmende overfor Gud at omtale ham som hunkøn.

Det betyder ikke, at vi skal lade os gribe af en overgearet feminisme og fremover kalde Gud for ”hun”, ”hyn”, ”den” eller hvad vi nu kan finde på. Vi kan roligt blive ved med at omtale Gud som ”ham”, men når vi gør det, må vi fastholde, at Gud ikke nødvendigvis handler som en typisk mand. Hans handlinger overgår enhver forventning, fordi Gud hverken er som mænd eller kvinder.

Det er netop det særlige ved Gud, der gør ham så svær at få hold om. Det kan kun lade sig gøre ved hjælp af troen. Den er nemlig i familie med tilliden, så hvis man har tillid til det, der fortælles om Gud i Det Nye Testamente, kan man også tro på ham. Måske er troen ”stykkevis”, som Paulus siger et sted, men det kan være tilstrækkeligt til, at fællesskabet med ham er etableret, og så må det fuldkomne følge sidenhen.

Det at troen etablerer fællesskabet med Gud har også sin egen højtid i kirkeåret. I pinsen fejrer vi kirkens fødselsdag, og kirken er fællesskabet for alle, der bekender sig til den kristne Gud. Det fortælles, at Helligånden under den første pinse inspirerede

disciplene til at forkynde om Kristus, hvilket medførte, at folk fra vidt forskellige lande troede på det, de hørte. Som en naturlig reaktion herpå lod de sig døbe. Dermed var der oprettet et fællesskab – en kristen kirke - der ikke kendte til landegrænser. Dette fællesskab har lige siden – lokalt såvel som globalt – haft troen på at Gud blev menneske som sin kerne. Denne kendsgerning beskrives i salmens sidste vers:

”Det fjerde lys har ild fra alle tre,
en pinseglød i vores hjerte,
så vi for dem, der intet lys kan se,
kan tænde kun en lille kerte.”

Fællesskabet rækker ud over den enkelte, fordi der i det kristne budskab også ligger en opfordring til at dele ud af Guds kærlighed. Det er af den grund, at salmen beskriver, hvordan nogle tænder lys for dem, der intet kan se. Det lys, der tændes i adventskransen, skal altså bruges til at tænde endnu flere, så vi året igennem kan lyse for hinanden med flammer, der stammer fra det lys, Gud selv tændte, da han lod sig føde som menneskebarnet Jesus julenat.

Amen.